

UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
Odsjek Sigurnosnih i mirovnih studija

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Ekološka sigurnost		
Nivo: Prvi ciklus studija	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS: 6
Status: Obavezni	Broj sati sedmično: 3+1		Ukupno: 45+15
Odgovorni nastavnik: doc. dr. Alibegović Abdel e-mail: abdel.alibegovic@fpn.unsa.ba			
Konsultacije: Ponedjeljak: 16:00-18:00, Četvrtak: 12:00-15:00			
1.CILJ I SADRŽAJ PREDMETA			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Studenti će kroz ovaj predmet usvojiti potrebna znanja o osnovama ekologije, njene civilizacijske i društvene situiranosti, o ekološkim rizicima kao stubu sigurnosnih izazova XXI stoljeća, o rizicima koji su strukturalno vezani za samu suštinu moderne civilizacije, njihovim prepoznavanjem kao u konceptu održivog razvoja, 2. Također će se upoznati i usvojiti znanja iz ekoloških rizika, njihovom planskom sagledavanju, utvrđivanju mjera kontrole i prevencije, međunarodnih aktivnosti, rukovođenja ekološkim rizicima, razumjevanju i mogućnostima katastrofe, održivog razvoja, izgradnje ekološke svijesti i širenja svijesti o povezanosti i nedjeljivosti čovjeka i prirode, te prevencije i učešća u saniranju posljedica. 3. Da kroz sadržaj nastave iz ovog predmeta studenti razumiju situaciju u Bosni i Hercegovini – tranzicioni (ekološki) problem, prljave tehnologije u industriji, odlaganje opasnog otpada, posljedice rata, načine očuvanje bogatstva ekoloških resursa i aktivnosti koje se preduzimaju od državnog, entitetskog i kantonalnog nivoa na donošenju i provođenju vlastitih akcionih planova za provođenje međunarodnih obaveza BiH u oblasti ekologije. 			
1.1. Preduslovan predmet:	nema		
1.2.Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1.Osnove ekologije, ekološki pojmovi i ekološka sigurnost kao faktor savremenih koncepta sigurnosti 2.Odnos čovjeka i druge prirode kroz historiju i ekološke migracije- prirodni i društveni sistemi. 3.Ekocid kao instrument i posljedica svih oblika ratovanja, ekološki rat. 4.Ekološke nesreće i katastrofe kao posljedica prirodnih i antropogenih uzroka: savremeni razvoj bez granica ili granice razvoja 5.Međunarodne aktivnosti na planu ekologije: politički koncepti i realni okvir 6.Sigurnost i ekologija: ekološki kriminal i ekološki terorizam. 7.Rat, vojska i ekologija: propisi EU i NATO saveza u vezi ekologije, oružane snage BiH. 8.Koncept održivog razvoja, obnovljivi izvori i indikatori održivosti u funkciji prevencije ekoloških opasnosti 9.Opći i industrijski izvori ekoloških rizika : procjena i upravljanje rizicima 10.Globalne dimenzije rizika: klimatske promjene, bitka za preostale resurse, sigurnost vode i hrane, genetska manupulacija, smanjenje biodiverziteta, 11.Politički, pravni, ekonomski i inoformacijski aspekti ekoloških sigurnosnih izazova: savremeni ekološki menadžment 12.Ekologija i civilno društvo: ekološka svijest i ekološka kultura (ekološki pokreti) 		

	<p>13. Bosna i Hercegovina i ekologija: zakonska i institucionalna procjene ekološkog rizika- EU integracije i ekološki rizici državnog, regionalnog i evropskog značaja.</p> <p>14. Geopolitički značaj ekoloških opasnosti u XXI stoljeću, perspektive i izazovi</p> <p>15. Završna evaluacija i rezime</p>	
1.3. Rezultati učenja	<p>Nakon položenog ispita iz predmeta student će steći sposobnost uvida u teorijske i praktične domete razvoja ekologije kao interdisciplinarnu naučnu oblast sa posebnim akcentom na BiH i razumijevanje konteksta aktivnosti i odgovornosti civilnog društva, te povezivanje na globalnom nivou obzirom na univerzalni značaj ekoloških problema i sigurnosne prijetnje cijelom čovječanstvu.</p>	
2. ORGANIZACIJA NASTAVE I OCJENJAVANJA		
<i>Opis aktivnosti %</i>		
2.1. Način izvodjenja nastave	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 2. prezentacije 3. gosti predavači 	<p>50%</p> <p>30%</p> <p>20%</p>
<i>Učešće u ocjeni %</i>		
2.2. Sistem ocjenjavanja	<ol style="list-style-type: none"> 1. prisutnost na nastavi 2. midterm 3. istraživački rad 4. prezentacija 5. aktivnost na nastavi 6. završni ispit 	<p>5 (od 1-5)</p> <p>25 max. (od 1-20)</p> <p>15 (uslovni za završni)</p> <p>5 max (raspon od 1-5)</p> <p>5 (od 1-5)</p> <p>45 (od 1-45)</p>
2.3. Procjena znanja studenata	<ol style="list-style-type: none"> 1. Midterm, pismena provjera znanja 2. Ispiti: završni, popravni i septembarski, pismena/usmena provjera znanja 	
3. LITERATURA		
	<p>Osnovna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kovačević, Goran; Bezdob, Enes (2023), <i>Ekološka sigurnost u doba antropocena</i>, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta, Sarajevo 2. Ibraković, Dželal; Alibegović, Abdel (2022), <i>Ekološka sigurnost</i>, hrestomatija, FPN Sarajevo 3. Collins, Alen (ur.) (2010), <i>Suvremene sigurnosne studije</i>, Politička kultura, Zagreb 4. Cifrić, Ivan (1992), <i>Rat i oikocid</i>, Socijalna ekologija Vol. 1 No. 2, str. 143-158 5. Ibraković Dželal (2008) <i>Socijalna ekologija i prevencija katastrofa</i> (hrestomatija), Fakultet političkih nauka, Sarajevo 6. Lisica, Darwin (2011), <i>Sigurnosni rizici i temeljne društvene vrijednosti u Bosni i Hercegovini. Knjiga. 1 i Knjiga 2</i>, Fakultet političkih nauka 7. Dimitrijević, Dejana (2010), <i>Trendovi ekološke bezbednosti u XXI veku</i>, Beograd: Fakultet bezbednosti 8. Smajić, Mirza; Seizović, Zarije; Turčalo, Sead (2017), <i>Humana sigurnost u postkonfliktnom kontekstu</i>, Fakultet političkih nauka, Sarajevo <p>Dodatna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Smajić, Mirza; Turčalo, Sead (2014), <i>Ekološke promjene i ljudska sigurnost</i>, Zbornik radova, Veleučilište Nova Gorica, str. 225-235 10. Dokumenta UN-a: Agenda 21 Konferencije i stavovi UN-a iz Rio de Žaneira "Samita o Zemlji" (1992.), Kyoto protokol, Deklaracija UN sa sastanka u Kobeu (Hyogo deklaracija o prevenciji i sprječavanju katastrofa). Državne strategije i LEAP planovi u općinama. Vježbe 11. Ibraković Dželal (2014): <i>Da li je (samo) rizik globalan</i>, Zbornik radova „Globalizacija i suverenost – sa osvrtom na Bosnu i Hercegovinu“, Evropski defendologija centar, Banja Luka, str. 157- 167 12. Kostić, M. (2009): <i>Ekološki kriminal i njegovo suzbijanje</i>, Pravni život, br. 10, 	

	<p>Udruženje pravnik Srbije, Beograd, str. 175-182</p> <p>13. Kutleša, Anja i Stanić, Sanja (2008): <i>Rat i okoliš</i>, Zagreb: Polemos, vol XI, 1(21), str. 11-33 (vježbe)</p> <p>14. Mesić, Milan i Župarić- Ilić Drago (2014): <i>Promjene u okolišu i ljudske migracije</i>, Migracijske i etničke teme, godina 30, broj 3, str. 331–354</p> <p>15. Vetlesen, Arne Johan (2019), <i>Nova klima: ekološka kriza u svjetlu društvene kritike</i>, Minex, Zenica</p>
--	--

Radna sedmica	Datum/sat	Naziv tematske cjeline	Plan vježbi	Datum/sat
1.	29.02.2024. 15:00-17:30	Osnove ekologije, ekoški pojmovi i ekološka sigurnost kao faktor savremenih koncepta sigurnosti	<p>Uvod</p> <p>1.Predstavljanje syllabusa</p> <p>2. Izlaganje plana rada na vježbama</p> <p>3.Pojašnjavanje studentskih obaveza</p> <p>4.Objašnjavanje ishoda vježbi iz predmeta „Ekološka sigurnost”</p>	29.02.2024. 17:30-18:15
2.	07.03.2024. 15:00-17:30	Odnos čovjeka i druge prirode kroz historiju i ekološke migracije- prirodni i društveni sistemi	Teme za seminarske radove	07.03.2024. 17:30-18:15
3.	14.03.2024. 15:00-17:30	Ekocid kao instrument i posljedica svih oblika ratovanja, ekološki rat	<p>1. Predstavljanje tema za seminarske/istraživačke radove</p> <p>2. Diskusija prijedloga dodatnih tema</p> <p>3. Raspodjela tema</p>	14.03.2024. 17:30-18:15
4.	21.03.2024. 15:00-17:30	Ekološke nesreće i katastrofe kao posljedica prirodnih i antropogenih uzroka: savremeni razvoj bez granica ili granice razvoja	Analiza i diskusija – rad na tekstovima	21.03.2024. 17:30-18:15
5.	28.03.2024. 15:00-17:30	Međunarodne aktivnosti na planu ekologije: politički koncepti i realni okvir	Međunarodne aktivnosti na planu ekologije	28.03.2024. 17:30-18:15

6.	04.04.2024. 15:00-17:30	Sigurnost i ekologija: ekološki kriminal ekološki terorizam. SEDMICA „ONLINE“ NASTAVE	Analiza i diskusija – rad na tekstovima	04.04.2024. 17:30-18:15
7.	11.04.2024. 15:00-17:30	Rat, vojska i ekologija: propisi EU i NATO saveza u vezi ekologije, oružane snage BiH Prvi midterm	Prva provjera znanja	11.04.2024. 17:30-18:15
8.	18.04.2024. 15:00-17:30	Koncept održivog razvoja, obnovljivi izvori i indikator održivosti u funkciji prevencije ekoloških opasnosti	Analiza i diskusija – rad na tekstovima	18.04.2024. 17:30-18:15
9.	25.04.2024. 15:00-17:30	Opći i industrijski izvori ekoloških rizika : procjena i upravljanje rizicima	Prezentacije i diskusija o seminarским radovima	25.04.2024. 17:30-18:15
10.	02.05.2024. 15:00-17:30	Globalne dimenzije rizika: klimatske promjene, bitka za preostale resurse, sigurnost vode i hrane, genetska manipulacija, smanjenje biodiverziteta MEĐUNARODNI PRAZNIK RADA	Prezentacije i diskusija o seminarским radovima	02.05.2024. 17:30-18:15
11.	09.05.2024. 15:00-17:30	Politički, pravni, ekonomski i informacijski aspekti ekoloških sigurnosnih izazova: savremeni ekološki menadžment	Prezentacije i diskusija o seminarским radovima	09.05.2024. 17:30-18:15
12.	16.05.2024. 15:00-17:30	Ekologija i civilno društvo: ekološka svijest i ekološka kultura, učešće i informiranje javnosti. Ekološka svijest i ekološki pokreti.	Prezentacije i diskusija o seminarским radovima	16.05.2024. 17:30-18:15
13.	23.05.2024. 15:00-17:30	Bosna i Hercegovina i ekologija: zakonska i institucionalna procjene ekološkog rizika- EU integracije i ekološki rizici državnog, regionalnog i evropskog značaja.	Prezentacije i diskusija o seminarским radovima	23.05.2024. 17:30-18:15
14.	30.05.2024. 15:00-17:30	Geopolitički značaj ekoloških opasnosti u XXI stoljeću, perspektive i izazovi SEDMICA „ONLINE“ NASTAVE	Prezentacije i diskusija o seminarским radovima	30.05.2024. 17:30-18:15
15.	06.06.2024. 15:00-17:30	Završna evaluacija i rezime SEDMICA „ONLINE“ NASTAVE	Završna evaluacija i rezime	06.06.2024. 17:30-18:15
16.		ZAVRŠNI ISPITI		